

ligheder. Men endelig for det Tredie var der jo et Punkt, som man ikke kunde lægge Skjul paa muligvis kunde volde Vanfælgigheder, og det er nemlig den religiøse Side af Sagen, idet det jo ganske vist for det overveiende Flertal af Foreningens Medlemmer er en Ting, som ikke er ligegyldig, om der overhovedet kunde ventes en Medvirken af Geistligheden, naar Jordfæstelsen eller Liggets Tilintetgjørelse sker paa en fra den traditionelle saa afvigende Maade. Hvad der nu imidlertid i den Henseende forekommer Medlemmerne af Foreningen at være beroligende eller at give Udfigt til, at det kunde lykkes, var det, at man andekstedes har set, at Geistligheden ikke har rejst Modstand mod Ligbrændingen, og at der særlig fra kristne Konfessioners Side, baade Katholiker og Protestanter, jævnlig har fundet Ligbrænding Sted under Medvirken af Geistligheden, og det paa en Maade, der — som Alle indrømme, der have set den — tilfredsstillede baade sædelige og religiøse Følelser. Det var paa dette Grundlag og overensstemmende med denne Betragtning, at Foreningen efter at have vundet en Tilslutning, som relativt i Forhold til lignende Foreninger i andre Lande maa kaldes betydelig, indgav et Andragende med Hensyn til denne Sags Ordning, for om mulig at opnaa Tilladelse til Ligbrænding. Man indgav det til Justitsministeriet, idet man forudsatte, at baade dette Ministerium efter de Hensyn, som det repræsenterer, og Kultusministeriet maatte behandle Sagen. Foreningen gik ud fra, at det var en Ting, der ikke kunde ordnes uden det Offentliges Medvirken, og jeg tror stadig, at den heller ikke kan det. Paa den anden Side indlude vi os ikke nærmere paa, og jeg skal heller ikke trætte Forsamlingen med at prøve, om Spørgsmaalet kunde ordnes helt ad administrativt Veie, eller om den endelige Ordning vilde kræve Lovgivning. Vi bragte i Erfaring, at det, som er Hovedsagen, nemlig de hygieiniske Forhold og Unskeligheden af, at Sagen fra denne Side betragtet kunde bringes i Overensstemmelse med det udtalte Ønske, bekræftedes af Sundhedskollegiet, idet det i dets Udtalelse erkjendes, at om der end ikke er overhængende Fare, om end ikke Faren er saa nærværende, at de stærkeste Midler derimod bør anvendes, bliver det dog stadig vanskeliggere at faae Kirkegaardene saaledes anlagte, at der ikke bliver Fare i hygieinisk Henseende. Hvad særlig et enkelt Punkt angaar, berørte Sundhedskollegiet ogsaa, at der ikke i medicolegal Henseende, i Henseende til Spørgsmaalet om Forbydelsers Opdagelse, kunde være Betænkelighed ved en saa-

dan Foranstaltning. Derimod har, som det vil ses, Kultusministeriet vel ikke stillet sig imødekommende til Sagen, men dog heller ikke absolut afvisende. Den Udtalelse, som er kommen Foreningen ihænde, stiller, om end fjernt, i Udfigt, at denne Tilladelse maatte kunne gives, men den henviser til Betingelser derfor, som jeg et Dieblit noget nærmere skal omhandle. Det Eine er, at den almindelige Strømning i Tiden maatte have medført Ligbrændings Indførelse i de større europæiske Lande. I det Andragende, Bestyrelsen har indgivet til Folkethinget, er det berørt, at der er ikke saa større og mindre Lande, hvor Tilladelsen allerede nu er givet. Jeg skal indrømme, at der er andre Lande, hvor Tilladelsen ikke endnu er givet, og at man af og til kan høre om Afgjørelser snart i den ene og snart i den anden Retning. Vist er det imidlertid dog, at Strømning er der henimod det, at det ikke saaledes hører til Sjældenhederne, og at saa mange af de større Lande ere gaaede med dertil, at det neppe vilde se afstikkende ud, om man her i Danmark indlod sig paa Tilladelsen. Jeg kan forstaa, at man i et Spørgsmaal, som til en vis Grad bryder med de nedavede Følelser, ikke fandt det passende, om man her løb til Strag at vise sig i Spidsen; men saaledes er Situationen ikke. Bevægelsen er saa jævnt fremadskridende, at man i den Henseende kan berolige sig. En virkelig Strømning er tilstede, og der er Udfigt til, at den maa siges at være for Afgjørelsen i højere Grad end imod den. En anden Betragtning, som Ministeriet gjorde gjældende, var den, at de hygieiniske Grunde for at forlade den nuværende Begravelsesmaade maatte gjøre sig gjældende med ganske anderledes overvældende Magt, end det nu kan siges at være Tilfældet. Der kan naturligvis dømmes meget forskjelligt om, hvilken overbevisende Magt de hygieiniske Grunde have. Det, som for Mange vil have en overbevisende Betydning, er, at der, saavidt jeg veed, for Tiden ikke kan siges at være nogen sa-tyndig eller hygieinisk Autoritet, som egentlig ikke slutter sig til Sagen. Der er vel paa sine Steder fremkommet reserverede Udtalelser; men naar man ser nøiere til, saa vil det ses, at denne Reservation har været knyttet til Betingelser, ialfsald med Hensyn til Anlæg af Kirkegaarde, som de danske Jordbundsforhold utvivlsomt ikke frembyde. Jeg tror derfor, man kan sige, at der er saa godt som Enighed tilstede mellem de hygieiniske Autoriteter, og at det, som blev udtalt i den Resolution, der blev vedtagen for 2 Aar siden af den hygieiniske Kongres i Genève, i det Hele taget kan siges at være et